

PROGRAMA

PENTRU DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA
ITALIANĂ MATERNĂ

EVALUAREA NAȚIONALĂ
PENTRU ELEVII CLASEI A VIII –A

PROGRAMA PENTRU DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA ITALIANĂ MATERNĂ

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba și literatura italiană are, în cadrul evaluării naționale pentru elevii clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie pentru absolvenții claselor a VIII-a cu predare în limba italiană maternă.

Curriculumul de *Limba și literatura italiană maternă* destinat studierii acestei discipline de către elevii aparținând etniei italiene care învață în școli cu predare în limba română contribuie la formarea și dezvoltarea progresivă la elevi a competențelor esențiale ale comunicării orale și scrise, permite cunoașterea de către aceștia a limbii materne și a patrimoniului spiritual și cultural al etniei, oferind o punte spre interculturalitate, spre o bună cunoaștere reciprocă între populația majoritară și minoritățile naționale din spațiul geografic românesc.

Evaluarea națională pentru clasa a VIII-a la limba și literatura italiană maternă vizează evaluarea competențelor elevilor aparținând etniei italiene de receptare a mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse și de exprimare scrisă / de utilizare corectă și adecvată a limbii materne italiene în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse.

Deoarece competențele sunt diferite ca ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini formate în clasele a V-a – a VIII-a, subiectele pentru evaluarea națională vor evalua atât competențele specifice cât și conținuturile asociate acestora.

Prin evaluarea națională la limba și literatura italiană maternă, în evaluarea unităților de conținut care privesc domeniul limba italiană maternă (Elementele de construcție a comunicării), se are în vedere viziunea comunicativ – pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție), de subliniere a valorilor stilistice și de evidențiere a aspectelor ortografice și de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare.

Structura testului pentru proba scrisă este formată din 2 subiecte, fiecare având 45 de puncte. Subiectele conțin itemi obiectivi, semiobiectivi și subiectivi care au ca material suport texte literare și nonliterare.

În evaluarea unităților de conținut ale domeniului lectură, sarcinile de lucru implică cerințe, care privesc înțelegerea unui text dat, literar sau nonliterar (identificarea ideilor principale, a unor trăsături generale și particulare ale textului și exprimarea unui punct de vedere asupra acestora etc.), precum și redactarea de către elev a unor compuneri vizând scrierea despre un text literar sau nonliterar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, identificarea ideilor principale, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.).

De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte argumentative (exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind textul studiat la prima vedere, motivarea apartenenței la un gen literar), reflexive și imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente, evidențierea trăsăturilor unui obiect într-o descriere / într-un portret, scurte narațiuni, continuarea logică a unor dialoguri etc.).

II. COMPETENȚE GENERALE, COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI ASOCIATE

Tabelul de mai jos cuprinde competențele generale care vizează receptarea și producerea mesajelor scrise din programa școlară pentru clasa a VIII-a (*Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse; Utilizarea corectă și adecvată a limbii italiene în producerea*

de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse), detalierile lor în competențele specifice și conținuturile asociate, din programele școlare pentru clasele a V-a – a VIII-a.

1. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse

Competențe specifice	Conținuturi asociate
1.1 dovedirea înțelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date	<ul style="list-style-type: none"> - idei principale, idei secundare; ordinea logică și cronologică a ideilor/ a întâmplărilor dintr-un text; - moduri de expunere (narațiune, descriere, dialog, monolog); - subiectul operei literare; - procedee de expresivitate artistică în textele studiate (figuri de stil: personificarea, epitetul, comparația, repetiția, enumerația, antiteză); - sensul propriu și sensul figurat al unor cuvinte într-un context dat; - trăsăturile specifice genului epic și liric, în opere literare studiate sau în texte la prima vedere; - trăsături ale speciilor literare: mitul, fabula; - texte literare (aparținând diverselor genuri și specii studiate); texte nonliterare (texte publicitare, articolul de ziar/ de revistă, anunțul, știrea); - reperarea unor informații esențiale dintr-un text; - completarea unui text lacunar; - recunoașterea secvențelor narative și dialogate dintr-un text; - recunoașterea de cuvinte și expresii noi în text; - utilizarea unui lexic diversificat recurgând la categoriile semantice studiate.
1.2 sesizarea corectitudinii și a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate, a ortografiei și punctuației	<p>Comunicarea scrisă Organizarea textului scris. Părțile componente ale unei compuneri: introducerea, cuprinsul, încheierea. Organizarea unui text propriu (rezumat, caracterizare de personaj). Ortografia și punctuația. Scrierea corectă a cuvintelor. Consoanele duble, diftongii, triftongii, apostroful, trunchierea. Contexte de realizare: a) Scrierea funcțională: scrisoarea, invitația. Fișa de lectură. Completarea unor formulare tipizate. Conspectul. b) Scrierea imaginativă: compuneri libere de mici dimensiuni. c) Scrierea despre textul literar sau nonliterar. Povestirea scrisă a unor fragmente din text. Comentarea unor secvențe. Semnificația titlului. Personajul literar. Rezumatul unui text științific.</p> <p>Fonetică și ortografie: Aspecte fonetice specifice limbii italiene: pronunțarea vocalelor, a consoanelor (consoanele <i>s</i> și <i>z</i>; consoanele duble), grupurile <i>gli</i>, <i>gn</i>, <i>sce</i>, <i>sci</i>, <i>ce</i>, <i>ci</i>, <i>ge</i>, <i>gi</i>, <i>ghe</i>, <i>ghi</i>, diftongii și triftongii, eliziunea și apostroful.</p> <p>Lexic: Mijloace de îmbogățire a lexicului: derivarea cu sufixe și prefixe; familii de cuvinte; expresii idiomatice; cuvinte compuse; Sinonime, antonime, cuvinte polisemantice; Sensul denotativ și sensul conotativ al cuvintelor.</p>

Gramatică

1. Articolul: hotărât, nehotărât și partitiv; folosirea articolului cu numele proprii de persoane. Folosirea articolului cu numele proprii geografice.
2. Substantivul: formarea femininului; formarea pluralului; substantive defective; substantive cu două forme de plural; substantive colective; substantive invariabile; substantive defective de singular/plural; substantive compuse.
3. Adjectivul: formarea femininului adjectivelor calificative; poziția adjectivului calificativ; adjectivul demonstrativ; adjectivul posesiv și omiterea articolului în cazul posesivelor care însoțesc substantive indicând înrudirea; adjectivul nehotărât; gradele de comparație - forme sintetice (cele mai frecvente: buono, cattivo, grande, piccolo, alto, basso)
4. Numeralul: cardinal (de la 1000 la 100.000); ordinal (formarea); folosirea numeralului ordinal; distributiv; colectiv; multiplicativ.
5. Pronumele personal în acuzativ cu și fără prepoziție; pronumele personal în dativ cu și fără prepoziție; pronumele relativ *che*, *chi*, *cui*, *il/la quale*, *i/le quali*; locul pronumelor complemente în grupurile verbale, propoziția asertivă și imperativă.
6. Verbul: indicativul prezent al verbelor regulate și neregulate; perfectul compus al verbelor regulate și neregulate; imperfectul verbelor regulate și neregulate; perfectul simplu al verbelor regulate și neregulate (cele mai frecvente); viitorul simplu și viitorul anterior; condiționalul prezent și trecut; folosirea condiționalului; imperativul (*tu*, *noi*, *voi*); folosirea imperativului cu pronumele de politețe; conjunctivul prezent și trecut; concordanța timpurilor la modul indicativ; verbele frazeologice (*cominciare*, *iniziare*, *finire*, *smettere*).
7. Adverbul: formarea adverbilor din adjective cu sufixul ”-mente”; adverbele de loc și de timp (cele mai frecvent utilizate); adverbe de îndoială; adverbe de mod; adverbe interogative; adverbe de evaluare; locuțiuni adverbiale (cele mai frecvente).
8. Conjuncția: conjuncțiile coordonatoare; conjuncțiile subordonatoare: *se*, *perché*, *affinché*, *cosicché*, *benché*, *nonostante*, *nel caso che*; locuțiuni conjuncționale (cele mai frecvente)
9. Prepoziția: folosirea celor mai uzuale prepoziții – *di*, *a*, *da*, *in*, *su*, *per*, *con*, *tra*, *fra*; prepoziții articulate; locuțiuni prepoziționale (cele mai frecvente).
10. Interjecția: interjecții proprii – *ah*, *eh*, *ih*, *oh*, *ahi*, *beh*, *uffa*, *ahime*; interjecții improprii – *bravo*, *coraggio*, *avanti*, *via*, *su*, *forza*, *guai*,

- peccato; locuțiuni – santo cielo, poveri noi, miseri noi etc.
- 1.3 identificarea valorilor etice și culturale într-un text, cu exprimarea impresiilor și preferințelor - elemente etice și culturale în texte literare și nonliterare și exprimarea propriei atitudini față de acestea.

2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii italiene în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

Competențe specifice

Conținuturi asociate

- 2.1 redactarea diverselor texte, cu scopuri și destinații diverse, adaptându-le la situația de comunicare concretă
- redactarea în scris de texte funcționale simple: *paragrafe pe subiecte din viața cotidiană, mesaje, scrisori personale*;
  - redactarea de mesaje scurte pe o anumită temă, urmărind un plan dat: *pagină de jurnal personal, povestire, descriere*;
  - realizarea de texte de mică întindere, ținând seama de părțile componente ale unei compuneri, respectând categoriile semantice și regulile gramaticale studiate, folosind corect semnele ortografice și de punctuație;
  - redarea în scris a unor informații receptate prin lectură;
  - cartea – obiect cultural: teoria literară, destinatarul mesajului, structura textului narativ;
  - descrierea obiectivă și subiectivă, dialogul, personajul (caracterizarea sumară – portret fizic și portret moral);
  - structura prozodică (rimă, ritm, vers, strofă, vers liber);
  - figurile de stil: personificarea, comparația, enumerarea, repetiția, epitetul, antiteza, metafora;
  - sensul de bază, sensul auxiliar; sensul figurat;
  - genuri și specii (genurile epic, liric și dramatic);
  - textul: texte literare aparținând diverselor genuri și specii și textul nonliterar utilitar;
  - redactare de mesaje, instrucțiuni;
  - completare de texte lacunare, rebus;
  - redactare de scrisori în registru familiar;
  - construirea unor scurte povestiri;
  - folosirea sinonimelor în scopul evitării repetițiilor;
  - diferențierea semnificației sinonimelor în contexte diferite;
  - folosirea corectă a părților de vorbire flexibile și neflexibile;
  - folosirea corectă a formelor verbale în raport cu cronologia faptelor relatate;
  - folosirea conectorilor adecvați;
  - folosirea unor construcții verbale specifice pentru a spori expresivitatea comunicării;
  - rezumare, substituie, transformare, alegere multiplă;
  - identificarea structurii textului narativ;
  - sesizarea schimbării semnificației unor cuvinte în funcție de context;
  - stabilirea relațiilor de sinonimie, antonimie și polisemie într-un text dat;
  - identificarea secvențelor într-un text narativ;

Anexa nr. 1 la OMECTS nr. 6389 / 12.12.2012

- 2.2 utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de lexic și de morfosintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație
- structurarea unui text în secvențe distincte în funcție de tipul acestuia (rezumat, caracterizare de personaj, scrisoare etc.).
  - elemente de lexic studiate în clasele a V-a – a VIII-a; mijloace de îmbogățire a lexicului;
  - folosirea corectă a semnelor de punctuație la nivelul propoziției și al frazei;
  - aplicarea adecvată a cunoștințelor de morfologie în exprimarea scrisă corectă: articolul, substantivul, adjectivul, numeralul, pronumele, verbul, adverbul, conjuncția, prepoziția, interjecția.

Notă: *Se recomandă următoarele texte:*

Mito	Ulisse/ Enea (repovestire)	
Testo narrativo (racconto)	Una coperta fatta con pezzi di ricordi Chichibio e la Gru	Penny Ives Giovanni Boccaccio
Testo descrittivo	Una casa fuori dal paese Autoritratto	Elsa Morante Matilde Searao
Testo espositivo	Vita della donna nel Medioevo	Da „La carta dei saperi”, Scuola di base
Testo regolativo	Come si comporta sui mezzi pubblici Come si prepara la zuppa inglese Pubblicità in televisione In caso di terremoto	Educazione alla cittadinanza A. Gambera, La cucina de La Mora Adatt. da Anita Ganeri, Travolgenti terremoti, Salani
Testo drammatico	La Giara	Tratto dalla novella dallo stesso nome di Luigi Pirandello
Testo poetico	Il miracolo di primavera Autunno Pioggia Scoppia il temporale Che cos'è un amico	Savatore Quasimodo Vincenzo Cardarelli Giovanni Pascoli Aldo Palazzeschi Emilio Pasquini

Teme recomandate:

- Universul personal: gusturi și preferințe, activități școlare și în afara școlii, familia, prietenia, sentimente și emoții, sănătatea, jocul, timpul liber, vacanța;
- Universul adolescenței: stiluri de viață;
- Mediul înconjurător: viața la țară și oraș, natura (plante, animale, locuri și peisaje), ecologie;
- Progres și schimbare: obiecte și ustensile domestice, ocupații și profesii, invenții și descoperiri;
- Relații interpersonale: relații între tineri, corespondență și schimburi între școli, călătorii;
- Oameni și locuri: aspecte ale vieții citadine, obiective turistice și culturale, personalități importante;
- Obiceiuri și tradiții: mâncăruri specifice sărbătorilor tradiționale, activități specifice sărbătorilor tradiționale (reluare și îmbogățire);
- Incursiuni în lumea artei: personaje îndrăgite din cărți și filme;
- *Universul cultural italian*: trecut și prezent;
- Societatea informațională și mijloace de comunicare moderne: comunicarea nonverbală, publicitate și anunțuri în presă, radioul și televiziunea, internetul;
- Umorismul.